

Posudek rigorózní práce

Sláva Volný, *Zábavná literatura v proměnách času*, rigorózní práce, Praha, FF UK, 2008, 123 s., XVII s. obrazových příloh, CD Room.

Fenomén tzv. *masové* (zábavné, triviální, pokleslé aj.) literatury, jehož kořeny je možno hledat již ve středověké literární tradici je dodnes vděčným předmětem nejen odborných (často velmi specifických) publikací, ale dokonce i rozsáhlých internetových diskusí. V poslední době se tomuto tématu věnoval zejména Pavel Janáček (*Literární brak. Operace vyloučení, operace nahrazení 1938-1951*, Brno 2004, *Svět rodokapsu. Komentovaný soupis sešitových románových edic 30. a 40. let 20. století*, Praha 2003) v posledně jmenované publikaci s M. Jarešem.

Sláva Volný se ve své rigorózní práci *Zábavná literatura v proměnách času* se zaměřil zejména na historické kořeny a současný stav tzv. *zábavné literatury pro muže*. V tomto případě tak vcelku logicky navazuje na diplomovou práci Markéty Bruknerové *K problematice masové zábavné literatury v českém prostředí 20. století* (Praha, FF UK, 1997, 105 s., 2s. text. příloh, 11 fot.), jež se v širších historicko-kulturních kontextech soustředila hlavně na tzv. *literaturu pro ženy*, prezentovanou po roce 1989 zejména produkcí (dnes již zaniklého) nakladatelství Ivo Železný. Právě v tomto bodě se obě práce protínají a svým způsobem i vhodně doplňují.

Vlastní text Volného studie je rozdělen do tří hlavních bloků - *Kultura pokleslá, kultura masová, Kořeny masové literatury a Obzor rodokapsu a jeho přesahy*. První z nich, opět dělený do dvou kapitol se zaměřuje zejména na vymezení pojmu *masová literatura* a na pokus o zařazení fenoménu *masové literatury pro muže* do širšího kontextu *masové kultury*. Druhá část pak poskytuje poměrně podrobný historický přehled hlavních předchůdců novodobé *masové literatury* a to počínaje středověkými a raně novověkými cestopisy, přes kosmografie a kalendáře, kramářské písně, knížky lidového čtení až po dobrodružnou literaturu 19. století.

Konečně třetí oddíl *Obzor rodokapsu a jeho přesahy. Zábavná masová literatura pro muže ve 20. století* přináší zajímavé postřehy zejména k vývoji tohoto typu literatury v šedesátých až osmdesátých letech 20. století, kdy byla její existence tvrdě popírána, ona však existovala, mnohdy přetransformována do bizarních podob (jednu z nich například

představovaly v období let sedmdesátých a osmdesátých některé svazky edice Magnet). Velmi zajímavý je také, byť poněkud zkratkovitý a schematický pohled na vývoj po roce 1989. V tomto případě však velmi zajímavý, neboť vychází z vlastního autorova *čtenářského* průzkumu.

Vlastní text práce je doplněn biografickými medailonky osmi reprezentantů zábavné literatury, bibliografií a sedmadvaceti vhodně zvolenými obrazovými přílohami.

Celkově lze shrnout, že autor ve své rigorózní práci dosáhl základního stanoveného cíle, to jest jistého panoramatického pohledu na *zábavnou literaturu pro muže* jako jednu ze součástí tzv. *masové kultury* a jejího zařazení do širších kulturně historických souvislostí.

Přesto, že v některých vývodech působí Volného rigorózní práce poněkud schematicky, možná až trochu zjednodušujícím dojmem z hlediska celkového kontextu působí promyšleným a uceleným dojmem a proto ji *plně* doporučuji k obhajobě.

V Praze, 20. března 2008